

2. Гроші, банки та кредит у схемах і коментарях: Навчальний посібник / За ред. Б. Л. Луціва, -2-е видання, перер.: Тернопіль: Карт-бланш, 2000.-225с.
3. Гроші та кредит: Підручник 3-тє вид., перероб. і доп. / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ін.; За аг. Ред.. М. І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2002, - 598с.
4. Александрова М. М., Маслова С.О. Гроші. Фінанси. Кредит: Навчально-методичний посібник. -2-е видання, перероблене і доповнене. – К.: ЦУЛ, 2002. – 336с.
5. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С. М. Чистов, Л. Г. Никифоров, Т. Ф. Суценкотан.—К.: КНЕУ, 2005. — 316 с.
6. Маркс К. Капитал т.1. – М.: Политиздат, 1975 – 986с.
7. Основи економічної теорії: політекономічний аспект. Відп. ред. Г. Н. Климко.К.: Знання -Прес, 2004, - 615 с.
8. Стеченко Д. М.Державне регулювання економіки: Навч. посібник. — К.:МАУП, 2005.—176 с.
9. Червова Л. Г., Попов А. Г. Проблемы планового регулирования экономики в новых условиях // Проблемы управления государственным сектором экономики: Сб. науч. тр. — Донецк: ИЭП НАН Украины, 2006. С. 41-50.
10. Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період» // Постанова НБУ N 46 від 12.02.2004р. / <http://www.rada.gov.ua>
11. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні // Постанова НБУ N 637 від 15.12.2004р. / <http://www.rada.gov.ua>

УДК 675/677: 332.12.(477)

Гончарова В.Г.,
канд.наук з держ.упр.,
доцент кафедри обліку і аудиту,
Запорізькій національний університет

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ТЕХНІЧНОГО І ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПЕРЕОЗБРОЄННЯ ПРОМИСЛОВОСТІ РЕГІОНІВ

У статті розглядається процес підвищення конкурентних переваг легкої промисловості регіонів країни, що багато в чому залежить від успішного рішення проблем виробничо-технічного і технологічного переозброєння галузі. В даний час практично у всіх галузях промисловості України спостерігається різке погіршення стану виробничого апарату, почалося його скорочення, що загрожує втратою економічного потенціалу галузі.

In the article the issues the increase of competitive edges of light industry of the regions in a great deal depends on the successful decision of problems of production– technical and technological rearmament of industry. Presently practically there is the sharp worsening of the state of production vehicle in all industries of industry of Ukraine, his reduction began, that threatens by the loss of economic potential of industry.

В статье рассматривается процесс повышения конкурентных преимуществ легкой промышленности регионов страны, которые во многом зависят от успешного решения проблем производственно-технического и технологического перевооружения отрасли. В настоящее время практически во всех отраслях промышленности Украины

наблюдается резкое ухудшение состояния производственного аппарата, началось его сокращение, что грозит потерей экономического потенциала отрасли.

Постановка проблеми. В легкій промисловості останніми роками завантаження потужностей залишається на рівні 20–30 % всього виробничого потенціалу, що негативно відображається на національній економіці. Утримання потужностей, що не використовуються, поточний і капітальний ремонт застарілого обладнання збільшують витрати підприємств, стримують інвестування оновлення основних виробничих фондів галузі. В період економічної кризи зазнала кризи і науково–технічна сфера, різко знизився попит на новітні технічні і технологічні розробки через відсутність фінансового забезпечення, невідпрацьованості системи охорони інтелектуальної власності, труднощі з інформаційним забезпеченням, падінням престижності наукової праці тощо.

Аналіз останніх наукових досліджень. Вагомий внесок у розробку питань формування та підвищення конкурентних переваг внесли вітчизняні та зарубіжні вчені–економісти Г.П.Абрамшвілі, О.П.Градов, В.Л.Дікань, Ю.Б.Іванов, Г.П.Іспірян, А.Н.Литвиненко, А.І.Маренич А.Маршалл, М.Портер, О.П.Сологуб, Ю.Н.Сухачов, М.А.Тат’янченко, Р.А.Фатхутдінов, Ф.Хайек, А.Ю.Юданов та ін. Але на сьогоднішній день дослідження з проблем конкурентних переваг мають розрізнений характер і, що головне – недостатньо висвітлені економічні аспекти, природа та механізми формування конкурентних переваг галузі регіонів.

Мета дослідження. Мета дослідження полягає в проведенні аналізу сучасного стану легкої промисловості регіонів країни щодо інноваційної активності підприємств, впровадження нових технологічних процесів галузі регіонів та розробленні пропозицій щодо прискорення технічного і технологічного переозброєння легкої промисловості регіонів країни.

Виклад основного матеріалу. Не можна розраховувати на поліпшення фінансового стану галузі і накопичення ресурсів для інвестицій галузі, не звільнивши вітчизняну легку промисловість від потужностей, що не використовуються. Головною причиною погіршення стану відтворення основних засобів у легкої промисловості є брак капітальних інвестицій та відсутність в країні активної виваженої амортизаційної політики, адаптованої до кризових явищ в економіці.

В діяльності підприємств легкої промисловості у 2010 році спостерігається негативна тенденція зосередження інноваційної активності на освоєннях виробництва інноваційних видів продукції галузі (кількість обстежених підприємств зменшилася з 11,2 у 2007р. до 5,78 у 2010 р.)

Значною мірою напрями наукової діяльності сьогодні, на жаль, визначаються не потребами вітчизняного виробництва, а запитами іноземних замовників, що є вкрай небезпечним для національної економіки.

Втрати підприємств галузі легкої промисловості за напрямками інноваційної активності свідчать про те, що найбільша частка їх припадає на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (79,9%).

Для підприємств галузі основними джерелами фінансування інноваційної діяльності є власні кошти (59,7%), кредити фінансових установ (41,0%) та кошти іноземних інвесторів (2,4%) .

Найбільш інноваційно-активними були підприємства текстильного виробництва, виробництво одягу, хутра та виробів з хутра, частка яких склала 84, 0 % у загальній кількості підприємств цього виду. Ними було вироблено інноваційної продукції за 10,5 тис. найменуваннями , або 36,7% асортименту нової продукції всіх інноваційно-активних підприємств галузі.

Вікова структура виробничого обладнання у легкій промисловості украй несприятлива – середній вік обладнання складає – 19,4 років, при цьому частка основної маси обладнання (84,7 %) – у віці понад 10 роки; ступінь зносу основних фондів в легкій промисловості – 45,7 %; коефіцієнт оновлення основних фондів в промисловості за період з 1970 по 2007 рр. зменшився в 7 разів, в легкій промисловості – більш, ніж в 20 разів.

Очевидно, що на такому морально й фізично зношеному обладнанні неможливо перейти до розширеного відтворення, забезпечити випуск конкурентоспроможної продукції, зниження витрат на виробництво за рахунок ресурсозбереження та підвищення продуктивності праці. Результатом використання застарілих основних засобів є також зростаюча небезпека техногенних катастроф.

На початок 2012 р. основні засоби легкої промисловості України становили за повною вартістю 5760,7 млн. грн. та 2572,2 млн. грн. – за залишковою (у фактичних цінах), тобто основні засоби легкої промисловості становили 0,87 % від загальної вартості основних засобів промисловості країни. У переробній промисловості зосереджено 1,57 % вартості основних засобів легкої промисловості .

В структурі основних засобів легкої промисловості за повною вартістю більш 83,2% припадає на текстильне виробництво і виробництво готового одягу, хутра та виробів з хутра і лише 16,8 % на виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів.

Початок 90-х років знаменувався різким падінням обсягів виробництва продукції вітчизняної легкої промисловості, яке обумовлене багато в чому недостатнім використанням виробничих потужностей [4].

Багато з не завантажених потужностей унаслідок їх технічного стану, фізичного і морального зносу, логічної незв'язаності потужностей, ресурсно-сировинних обмежень вже втрачені для національної економіки, і без реконструкції не можуть бути залучені у виробництв.

Низькі масштаби вибуття зайвих потужностей і тих, що не використовуються, обумовлені рядом причин: дорожнечою реконструкції застарілого обладнання та демонтажу зайвого устаткування;

незацікавленістю підприємств в реалізації обладнання, що не використовується, яка обумовлена чинним податковим законодавством; відсутністю відповідної ринкової інфраструктури для реалізації обладнання, що не використовується та платоспроможного попиту на спеціалізоване обладнання, що було у використанні.

До середини 90-років ситуація в легкій промисловості України та її регіонах посилилася. Розвал інвестиційного комплексу країни привів до неможливості своєчасного оновлення основних фондів легкої промисловості, до деградації її виробничого потенціалу[3].

У результаті дослідження встановлено, що оновлення виробничого потенціалу галузі здійснювалося в основному за рахунок введення нових фондів при недостатній частці вибуття основних фондів.

Дослідження процесів відтворення основних фондів легкої промисловості країни свідчить про тенденцію незначного зростання в основному за рахунок активізації перетоків капіталу. Загальні коефіцієнти надходження основних засобів складають у легкої промисловості 11,3%, у т.ч. введення нових основних засобів –4,7% та коефіцієнти вибуття – 7,1%, у т.ч. ліквідація основних засобів (0,7% –1,2%). У територіальному розрізі протягом 2010 р. найбільш високий коефіцієнт оновлення основних засобів, що перевищує середній по легкій промисловості, простежується у Запорізькій області (46,3%), найменший – у Тернопільській (1,5%), а найнижчий коефіцієнт ліквідації основних засобів спостерігається в Рівненській області – 0,7%.

Темпи ліквідації застарілих і фізично зношених виробничих основних фондів і у 1990 році були недостатніми (1,8%), а ті, що склалися у 2002 – 2010 рр., потребують щонайменше 45–50 років для вибуття нині діючого парку машин і обладнання.

Таблиця 1

Ступінь зносу основних фондів в промисловості України, в %

	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2006	2007	2008	2009	2010
Вся промисловість	25,7	30,5	36,2	41,7	46,4	48,5	56,5	58,6	58,2	58,6	58,8
Легка промисловість	25,1	28,7	32,8	37,4	40,2	47,7	49,8	48,9	47,0	45,9	45,7

Джерело: Адаптовано автором за [6]

Екстенсивний характер відтворювального процесу (коли 4/5 обладнання, що вводиться, йде на приріст парку та близько 1/5 на відшкодування вибуття) привів до збільшення зносу основних виробничих фондів легкої промисловості регіонів країни за аналізований період з 25,1% до 45,7%(табл. 1). У підгалузевому розрізі протягом 2010р. знос основних фондів склав: у текстильному виробництві та виробництві готового одягу, хутра та виробів з хутра – 46,6 %, у виробництві шкіри та шкіряного взуття – 41,1 %.

В гіршому стані перебуває найбільш активна частина основних фондів галузі – машин та обладнання, показник ступеню їх зносу перевищує 65%, що потребує негайного відновлення, яке відбувається через ведення та вибуття основних виробничих фондів.

Слід відмітити, що починаючи з 2000 року, йде процес зменшення основних фондів промисловості в цілому, у тому числі і по галузях. Наприклад, в легкій промисловості темпи зменшення основних фондів склали щорічно близько 3–9% [4, с.10]. Так, за 2000–2005 рр. простежується тенденція повільного зменшення вартості основних засобів легкої промисловості, про що свідчать наведені дані (табл.2) . І тільки у 2009–2010 рр. спостерігається поступове зростання вартості основних засобів текстильного виробництва; виробництва одягу, хутра та виробів з хутра і виробництво шкіри.

Таблиця 2

Основні засоби промисловості за видами економічної діяльності

(у фактичних цінах, на кінець року; млн. грн.)

	2001	2002	2003	2004	2005	2009	2010
Промисловість	304472	332507	355465	412543	448568	510051	644767
Легка промисловість	5629	5439	4941	49+55	4943	5297	5519
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	4679	4537	4020	4043	3990	4382	4595
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	950	902	921	912	950	915	924

Джерело: Адаптовано автором за [6]

Зміна ситуації, що створилася з виробничим потенціалом промисловості, зокрема легкої, залежатиме від обсягу введення нової техніки і впровадження нових технологій.

Практика оновлення основних фондів в легкій промисловості регіонів України повинна удосконалюватися по шляху приведення циклу оновлення до терміну, рівному нормативному терміну амортизації. Для цього потрібно забезпечити необхідне вибуття і заміну застарілих основних фондів. Інтенсифікація виробництва вимагає першочергового напрямку нових основних фондів на відшкодування вибуття застарілих діючих, а не на розширення основних фондів.

Кризова ситуація в легкій промисловості, скорочення обсягів виробництва з'явилися однією з причин кризи вітчизняного машинобудування для галузей легкої промисловості. Крім падіння попиту на технологічне обладнання з боку підприємств швейної, трикотажної,

взуттєвої і інших підгалузей легкої промисловості, криза у вітчизняному машинобудуванні з'явилася і результатом непродуманої приватизації підприємств галузі, розпаду СРСР і розриву технологічних зв'язків тощо.

Для стабілізації положення в легкій промисловості регіонів України важливе значення має раціональне використання конкурентоздатної частини наявних виробничих потужностей. Це дозволить сформувати фінансовий потенціал для подальшої інвестиційної реконструкції застарілих потужностей. Необхідно створити для підприємств–виробників сприятливі умови по звільненню виробництва від обладнання, яке не використовується, ввести спрощений порядок консервації незавантажених потужностей із звільненням таких активів від оподаткування, зменшити ставку податку на прибуток при списанні і виведенні морально застарілого і зношеного обладнання. Все це сприятиме економії підприємств на виробничих витратах та пожвавленню внутрішнього попиту. На регіональному рівні повинні розв'язуватися питання формування та розвитку інфраструктури ринку обладнання, що було у використанні, сприяння підприємствам малого і середнього бізнесу в придбанні такої техніки.

Для збереження легкої промисловості Донецько-Придніпровського та Західноукраїнського регіонів необхідно прискорити оновлення її виробничого потенціалу, значно підвищити потужність, гнучкість і ефективність виробничого апарату. Слід перейти з екстенсивного на інтенсивний процес оновлення парку обладнання. Для цього необхідно замінити фізично і морально застарілі види обладнання новим устаткуванням, що володіє кращими техніко-економічними характеристиками (коефіцієнт вибуття повинен бути близько 10–13%, замість 7,1% (у легкій промисловості України в 2010 р.).

Середньорічний коефіцієнт оновлення основних виробничих фондів легкої промисловості Донецько–Придніпровського та Західноукраїнського необхідно, на наш погляд, підвищити до 15–18% замість 11,3% (у легкій промисловості України в 2010 р.). При цьому від $\frac{1}{2}$ до $\frac{3}{4}$ нового обладнання повинне йти на відшкодування вибуття. Необхідно відійти від практики «простого» нарощування парку обладнання. Необхідно забезпечити відповідність між кількістю робочих місць та можливостями забезпечення їх трудовими ресурсами; треба обдуманно і цілеспрямовано підходити до технічних та інвестиційних умов формування парку обладнання. Необхідно прагнути до перевищення приросту продуктивності нового обладнання над старим. Вища продуктивність дозволить зменшити чисельність парку обладнання, скоротити питомі трудові витрати, виробничі площі, витрати на ремонт та обслуговування обладнання.

Крім цього, виникає об'єктивна потреба посилення державного впливу на економіку легкої промисловості, перш за все через удосконалення системи оподаткування як найбільш вагомому засобу

державного регулювання. Наприклад, вважається доцільним звільнити від оподаткування ту частину прибутку підприємств, яка спрямовується на технічне переозброєння виробництв, введення нових робочих місць тощо.

Аналіз виробничо-технічного і технологічного потенціалу легкої промисловості України, Донецько-Придніпровського та Західноукраїнського регіонів показав необхідність першочергового перегляду інноваційної політики країни в цілому і легкої промисловості зокрема.

Розробка та реалізація інноваційної політики в легкій промисловості повинна здійснюватися паралельно на державному та регіональному рівні. Необхідність регіоналізації інноваційного розвитку обумовлена рядом факторів: специфікою науково-технічного, технологічного та виробничого потенціалу регіонів, кадровим забезпеченням, особливостями регіонального формування інноваційної інфраструктури, впливом інновацій на соціальні і екологічні проблеми регіону, переважно регіональним характером створення і розвитку малого підприємництва в інноваційній сфері.

Для розробки раціональної регіональної інноваційної політики в галузі необхідно визначити сучасний стан та вузлові проблеми галузі, стримуючі її розвиток. Легка промисловість регіону відноситься до галузей, що характеризуються в даний час значним технічним відставанням, не здатним в короткі терміни ефективно вийти на зовнішні ринки, але за якими доцільно зберегти значну частку внутрішнього ринку.

Інноваційна політика в легкій промисловості Донецько-Придніпровського та Західноукраїнського регіонів повинна бути направлена на досягнення наступних результатів:

- поліпшення споживчих властивостей продукції на основі технічного оновлення і модернізації основних виробничих фондів, автоматизації і комп'ютеризації процесів проектування і виготовлення продукції легкої промисловості, орієнтації виробництва на найбільш затребувані, сучасні моделі продукції;
- атестація виробництв та акредитація підприємств, стандартизація та сертифікація всієї продукції, що випускається в галузі;
- широке упровадження матеріалозберігаючих технологій виробництва, використання екологічно чистих матеріалів і технологій виробництва.

Регіональні власті можуть стимулювати технологічну та інноваційну активність шляхом прямого фінансування із коштів бюджетів суб'єктів держави, з частковим або повним звільненням від місцевих податків і зборів, пільгами по сплаті державних податків, які поступають до місцевих бюджетів, шляхом надання прямої підтримки при формуванні інфраструктури інноваційної діяльності тощо.

Одним з принципів реалізації інноваційної політики повинен стати селективно-пріоритетний, необхідність застосування якого викликана обмеженими фінансовими та матеріально-технічними ресурсами.

Свідомий вибір першочергових проблем дозволить сконцентрувати ресурси на досягненні найважливіших цілей[8].

Протягом перших 2–3 років пріоритетними повинні бути високоефективні проекти, що окупаються в короткі терміни, інвестувати які разом з приватними інвесторами може і держава, розподіляючи при цьому і частину ризиків.

Вибір і обґрунтування пріоритетних напрямів науково–технічного і технологічного розвитку є найважливішим елементом управління інноваційною діяльністю. Пріоритети галузевої інноваційної діяльності в регіоні визначаються з одного боку з урахуванням державних інтересів, з другого боку на базі цілей соціально-економічного розвитку регіону.

Оскільки з урахуванням факторів конкурентних переваг в Донецько–Придніпровському та Західноукраїнському регіонах доцільно розвивати дві підгалузі легкої промисловості: швейну та хутрово–хутряну (можливо у подальшому акцентувати увагу і на розвитку – льонівиробництва), то і пріоритети в інноваційній політиці повинні бути направлені саме на ці підгалузі.

Іншим принципом реалізації інноваційної політики є асиміляція зарубіжного досвіду.

Відомі декілька моделей асиміляції зарубіжного досвіду [5]: моделі стратегій «перенесення», «запозичення», «наращування».

Регіональна інноваційна політика, як показує зарубіжний досвід останніх десятиліть і аналіз можливостей науково-технічного потенціалу регіону, може включати елементи всіх вищезазначених моделей.

Вона повинна проводитися через лізинг обладнання, імпорт новітніх технологій, товарні кредити, науково–технічні ліцензії, надання та обмін науково–технічної інформації, передачу виробничих знань та досвіду, участь в міжнародних конференціях та симпозіумах.

Проте, не можна спиратися тільки на імпорт техніки і технологій, оскільки «наслідувальна» стратегія приводить тільки до посилювання технологічної залежності, уповільнення зростання кваліфікації наукових кадрів, відставання наукових шкіл і економічної відсталості. Одночасно із запозиченням технічних досягнень інших країн в Україні, зокрема в Донецько–Придніпровському та Західноукраїнському регіонах, повинен йти активний процес власного технічного розвитку, створення своїх наукових колективів, здатних самостійно проводити модернізацію виробництва. Заходи у області технічного і технологічного переозброєння легкої промисловості, як на рівні держави, так і на рівні окремих підприємств, повинні бути направлені не на пасивний «наслідувальний» розвиток, а на активне, наступальне щоденне просування. При цьому «стартовим» рівнем слід розглядати не відсталі власні технології, а запозичені передові, як це зробили Республіка Корея, КНР та інші швидко прогресуючі країни [7].

У сучасних умовах підприємства для проведення технологічного переоснащення вимушені орієнтуватися в основному на свої власні внутрішні джерела фінансування (прибуток і амортизаційний фонд).

Важливим джерелом фінансування ОВФ є амортизаційний фонд. На державному рівні розглядаються питання вдосконалення амортизаційної політики. Проте ряд питань дотепер вимагає рішення: прискорена амортизація ОВФ застосовна тільки для високоефективних і високотехнологічних видів обладнання; після припинення переоцінки ОВФ за рішенням уряду додаткова амортизація не включається в собівартість; підприємства використовують єдині норми амортизаційних відрахувань, які не враховують моральний знос обладнання; збиток від неповної амортизації такого обладнання за чинним податковим законодавством не є підставою для зменшення бази оподаткування.

На наш погляд, необхідно позбавляти підприємства податкової пільги у формі права на прискорену амортизацію, якщо амортизаційний фонд не інвестується та використовується по іншому призначенню. Вже зараз треба розглядати можливість і доцільність централізації амортизаційних засобів для вирішення важливих галузевих проблем холдингів, фінансово-промислових груп і інших об'єднань. У сучасних умовах доцільне ширше застосування прискореної амортизації, при якій відбувається списання більшої частини вартості об'єкту в першій половині нормативного терміну експлуатації разом з наданням підприємствам права самостійного визначення відсотка амортизаційних відрахувань з урахуванням специфіки їх основних фондів, нормативних термінів їх експлуатації.

Іншим важливим і ефективним джерелом фінансування капітальних вкладень є лізинг. Висока результативність лізингу може бути забезпечена наявністю спеціального законодавства, що регламентує права і обов'язки сторін і взаємоузгодженого із законами про податки, про банки і банківську діяльність, про страхову справу, про заставу, про іноземні інвестиції тощо.

Одна з найбільших в Україні лізингових компаній НАК «Украгролізинг» має свої методичні рекомендації по розрахунку лізингових платежів, зразковий договір про фінансовий лізинг рухомого майна з повною амортизацією і типовий статут акціонерної лізингової компанії. Все це може сприяти зростанню лізингових компаній на інвестиційному ринку України. Проте є і невирішені проблеми. Наприклад, доцільне розповсюдження на лізингові компанії пільг, що надаються банкам і кредитним установам при видачі інвестиційних кредитів. Вимагають перегляду правила амортизації лізингового майна. Доцільно розглянути порядок прискореної амортизації замість існуючої процедури, затвердженої Мінфіном.

У сучасних умовах найактуальнішим представляється створення і активізація регіональних агентств або центрів лізингу. Велику роль на

регіональному рівні відіграє сприяння розвитку малого і середнього підприємництва в легкій промисловості, що напряму пов'язано з інноваційною діяльністю.

Відповідно до попиту, що змінюється, переважаючим типом виробництв в легкій промисловості стає не масове або великосерійне виробництво, а багатомономенклатурне дрібносерійне або одиничне виробництво товарів, що безперервно обновляються.

Тому особливу важливість набувають задачі забезпечення гнучкості виробничих систем, здатних швидко перебудовуватися на випуск нової продукції. На наш погляд, підприємства, що найбільш оптимально відповідають таким вимогам, могли б бути малі підприємства легкої промисловості (особливо це стосується підприємств швейної промисловості). Малі підприємства мобільніші щодо асортименту продукції завдяки їх високій адаптаційній здатності в порівнянні з жорсткою структурою крупних підприємств, розміри яких збільшують їх інерцію.

В зв'язку з цим представляють інтерес результати аналізу інноваційної діяльності на підприємствах США: половина інновацій була створена на дрібних підприємствах, причому дрібні підприємства реалізують в 4–17 разів більше інновацій, ніж крупні [3]. Аналіз інноваційної діяльності вітчизняних підприємств показав, що на неї, крім того, впливає форма власності підприємств. Так, найбільшу питому вагу серед інноваційних підприємств мають підприємства змішаної власності – 48,1%, потім підприємства приватної власності – 32,9 %, на 3–м місці підприємства державної власності – 18,3% [8]. Все це говорить на користь дрібних підприємств змішаної і приватної власності в цій галузі. Це дозволить швидко перенастроювати виробництво з урахуванням запитів споживачів. І в той же час повинне бути визначене оптимальне поєднання крупних, середніх і дрібних підприємств. Кожне з них повинне бути орієнтоване на певний сегмент ринку і мати свою специфічну стратегію розвитку, оскільки вона в свою чергу також залежить і від розміру підприємства.

З метою прискорення технологічних нововведень в легкій промисловості Донецько–Придніпровського та Західноукраїнського регіонів вважаємо за доцільне створення венчурних підприємств та використання корпоративного венчурінга (партнерства між крупними і малими компаніями). Завдяки корпоративному венчурінгу з'єднуються швидке реагування на зміни ринку і упровадження нових технологій малих підприємств і комерційний, фінансовий і технічний потенціал крупних компаній. Аналіз застосування корпоративного венчурінга в зарубіжних країнах [1;7] показав, що при реалізації інноваційної політики корпоративний венчурінг багатьма підприємствами сприймається як ефективний спосіб досягнення стратегічних цілей, особливе в секторах, що швидко розвиваються. Для підтримки корпоративного венчурінга

необхідна відповідна правова основа, яка регулює матеріально–технічні, організаційні, інформаційні та фінансові питання діяльності, і також передбачає пільговий механізм оподаткування для капіталів, що вкладаються у венчурне виробництво. Це особливо актуально для сучасної економіки України.

Крім рішення задачі створення нових продуктів і технологій вимагає оптимізації механізм збору і розповсюдження науково–технічної інформації. Необхідний розвиток системи горизонтальних інформаційних зв'язків між підприємствами, науково–дослідними організаціями, державою і його відомствами.

Одна з форм розповсюдження науково–технічної інформації це трансферт технологій. Він здійснюється шляхом передачі, продажу або надання за ліцензією всіх видів промислової власності; надання технологічних знань; промислової і технічної співпраці з питань технологічного обслуговування машин, обладнання; надання інжинірингових послуг.

Для раціональної організації трансферту сучасних технологій в легкій промисловості Донецько–Придніпровського та Західноукраїнського регіонів необхідне створення галузевої міжфірмової інфраструктури: ринку консультацій, центрів демонстрацій нових видів вітчизняної і зарубіжної продукції, обміну науково–технічною інформацією про власні вітчизняні розробки.

Висновки. Таким чином, технічне і технологічне переоснащення легкої промисловості регіонів країни необхідно проводити за наступними напрямками:

- раціональне використання конкурентоздатної частини наявних виробничих потужностей, що дозволить сформулювати фінансовий потенціал для подальшої інвестиційної реконструкції застарілих потужностей;
- створення для підприємств–виробників сприятливих умов по звільненню виробництва від обладнання, що не використовується (введення спрощеного порядку консервації незавантажених потужностей із звільненням таких активів від оподаткування, зменшення ставки податку на прибуток при списанні морально застарілого та зношеного обладнання, формування і розвиток інфраструктури ринку обладнання, що було у використанні);
- прискорення процесу оновлення виробничого потенціалу галузі (збільшити коефіцієнт оновлення до 15–18%, коефіцієнт вибуття до 10–13%), для чого необхідно активізувати джерела фінансування ОВФ (розглянути пропоновані механізми по вдосконаленню амортизаційної політики, активізувати лізингову діяльність в галузі шляхом створення регіональних центрів лізингу);
- прискорення впровадження технологічних нововведень в легку промисловість Донецько–Придніпровського та Західноукраїнського регіонів шляхом створення венчурних підприємств та використання

корпоративного венчурінга, а також трансферту технологій.

Використані джерела інформації:

1. Дацій О.І. Перспективи розвитку венчурного бізнесу в Запорізькій області / О.І. Дацій //Актуальні питання удосконалення фінансово-кредитного механізму в Україні: між нар. наук.-практ.конф., 29-30 травня 2001р.: –Запоріжжя: ЗНТУ, 2007.– С.40 – 42.
2. Ляшенко В.І. Регулювання розвитку малого підприємництва в Україні: проблеми та шляхи вирішення: [монографія] / В.І. Ляшенко. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2009. – 452 с.
3. Мозер Г. Відродження легкої промисловості – проблема загальнодержавна/ Г. Мозер // Легка промисловість. – 1998. – №3. – С.5 – 6.
4. Народное хозяйство СССР за 70 лет: [юбилейный статистический ежегодник] / Госкомстат СССР. – М.: Финансы и статистика, 1987. – 766 с.
5. Савчук А. В. Організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку крупної компанії: [монографія] / А.В. Савчук. – Донецьк: Інститут економіки промисловості, 2011. – 370 с.
6. Статистичний щорічник України за 2010 рік ; за ред. О.Г.Осауленка. – К.: Техніка, 2006. – 733 с.– (Державний комітет статистики України).
7. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку: [монографія у 2 т.]/ Д.Г.Лук'яненко, А.М.Поручник, Л.Л.Антонюк та ін. – К.: КНЕУ, 2009. – 816 с.
8. Чертко Н.Т. Инвестиции – важнейший фактор национальной конкурентоспособности / Н.Т.Чертко // Вопросы статистики. –2008. – № 7. – С.50– 57.

УДК 658.1

***Ганущак Т.В.,
асистент***

Університет економіки та права „КРОК

**ОЦІНКА РІВНЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВ ПТАХІВНИЦТВА**

В статті визначено поняття фінансової безпеки підприємств. Проаналізовано стан забезпечення фінансової безпеки підприємств птахівництва.

В статье определено понятие финансовой безопасности предприятий. Проанализировано состояние обеспечения финансовой безопасности предприятий птицеводства..

The concept of financial safety of enterprises is analysed in the article. The position of financial safety of aviculture enterprises is analysed.

Постановка проблеми. Аграрний сектор є одним з найважливіших і специфічних складових народного господарства. На сьогоднішній день стоїть госте та болюче питання механізму забезпечення фінансової безпеки, реформування, а водночас і фінансування сектору агропромислового комплексу, а зокрема: птахівництва в Україні. Проблема